

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

*„Destinul mi-a oferit
o viață uimitoare...”*

Svetlana TOMA

70 de ani de la naștere

(24 Mai 1947)

Biografie

- Svetlana Toma (Fomiciova) se naște la data de 24 mai **1947**, în Chișinău;
- **1965** – absolvete Școala medie nr. 16 din Bălți;
- **1965** – 1966 activează ca actriță la Studioul „Moldova-film”;
- **1966** – 1969 își face studiile la Institutul de Arte „G. Musicescu” din Chișinău;
- **1966** - debutează ca actriță (*Ioana, fiica ciobanului Iluță*) în filmul *Poienele roșii*, produs de studioul „Moldova-film” și regizat de *Emil Loteanu*, care își schimbă numele Svetlana Toma;
- **1969** - se căsătorește cu Oleg Lacin, colegul ei de curs, pleacă împreună la Tiraspol, unde se fondează un nou teatru de tineret;
- **1969** – **1972** – Teatrul Rus din Tiraspol;
- **1972** – **1977** – Teatrul dramatic Rus „A. P. Cehov”;
- **1977** – abandonează scena de teatru în favoarea rolurilor din filme, fiind angajată de studioul cinematografic „Moldova-film” și distribuită de Emil Loteanu în mai multe filme regizate de el.

Distincții

- **1979** – Artistă Emerită din RSSM
- **1995** – Medalia „*Meritul Civic*”
- **2001** – Artist Emerit al Rusiei
- **2008** – Artist al Poporului din Republica Moldova
- Cea mai bună actriță a cinematografului moldovenesc din secolul XX.

„...harul actoricesc al Svetlanei Toma va uimi încă nu o dată pe viitorii spectatori. Zâmbetul ei, ce poate străluci în mii de nuanțe, în ochii ei enormi universul poate să se reflecte în mod misterios și multidimensional..Victoria ei a fost generată de aptitudinea sa de a iubi și a dăruii bunătate sufletească. De a dăruii în modul neobișnuit, dacă doriți, în ipostaza divină, în care lucrul acesta trebuie să-l facă un actor...”

Emil Loteanu

Ion Proca. *O viață cât o moarte lungă*. Ch.:”Notograf Prim”SRL, 2011, p. 83. ISBN 978-9975-4276-5-4

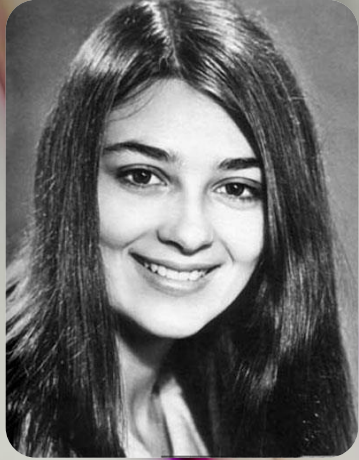

Premii

- **1977** – Diploma „*Cea mai bună actriță a Festivalului*” (pentru rolul său din filmul „*O șatră urcă spre cer*”) la Festivalul Internațional de filme din Panama și la cel de-al 28-lea Festival Cinematografic (Cehoslovacia);
- **1979** – Diploma Uniunii Cineaștilor și Comitetului de stat pentru cinematografie pentru cel mai bun rol feminin din filmul „*Vreau să cânt*”;
- **2008** – Titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Bălți, pentru „*Contribuția substanțială în dezvoltarea culturii și artei, precum și pentru susținerea relațiilor de prietenie cu municipiul Bălți*”.

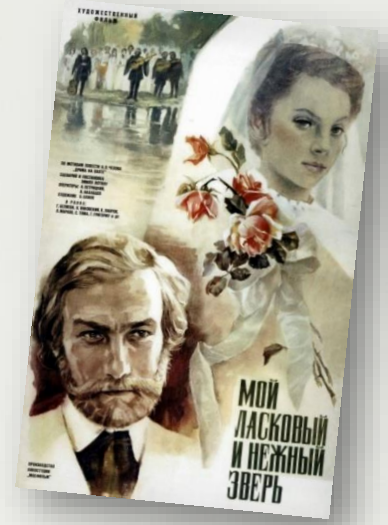

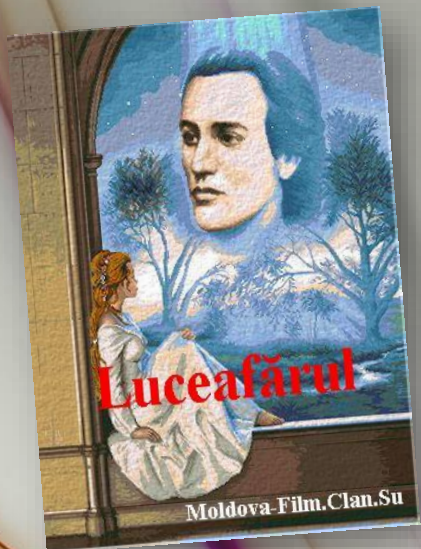
Activitatea cinematografică

Evaluază în peste 60 de filme, printre care:

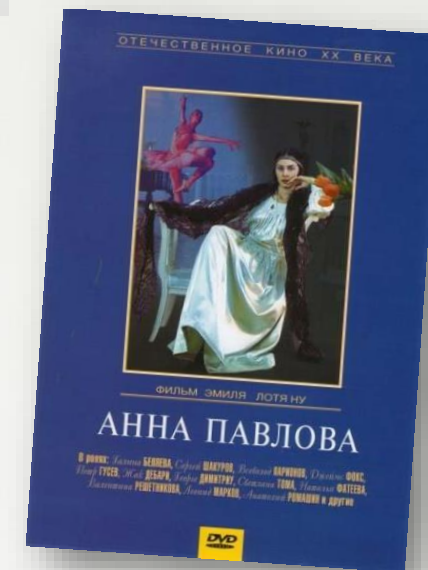
- 1968 – „*Lăutarii*”, Raminu, mireasa lui Radu Negostin,
- 1968 – „*Trupul viu*”, Maşa,
- 1976 – „*Rădăcinile vieţii*”, Greta,
- 1978 – „*Gingaşa şi tandra mea fiară*”, Tina,
- 1978 – „*Aşteptaţi omul de legătură*”, Svetlana – rol central,
- 1979 – „*Vreau să cânt*”, Rodica - rol central,
- 1979 – „*Cuvioasa Marta*”, Donna Lucia,
- 1980 – „*Misterul notebook-ului*”, Nataşa - rol central,

Evaluază în peste 60 de filme, printre care:

- 1981 – „*Cine bate la ușa mea*”, Nina - rol central,
- 1985 – „*Luceafărul*”, Veronica Micle – rol principal,
- 1989 – „*Cursa*”, Maria - rol central,
- 2003 – 2004 – „*Sărmana Nastea*”, Sîciha – rol central,
- 2009 – „*Cadoul sorții*”,
- 2009 – „*Fonograma pasiunii*”,
- 2010 – „*Petrecerea fetelor*”, Liudmila Pavlovna.

Filmografie selectivă

Poenile roșii (1966)

- Produs la studioul „Moldova-film”,
- Regizor Emil Loteanu,
- Compozitor Serghei Lunchevici,
- Acompaniază orchestra Fluieraș,
- Fiilmul de debut în cinematografie al actriței Svetlana Toma (în rolul Ioanei, fiica ciobanului Iluță) și actorului Grigore Grigoriu (rolul ciobanului Sava Milciu).
- Premiera în SUA 12.11.1966.

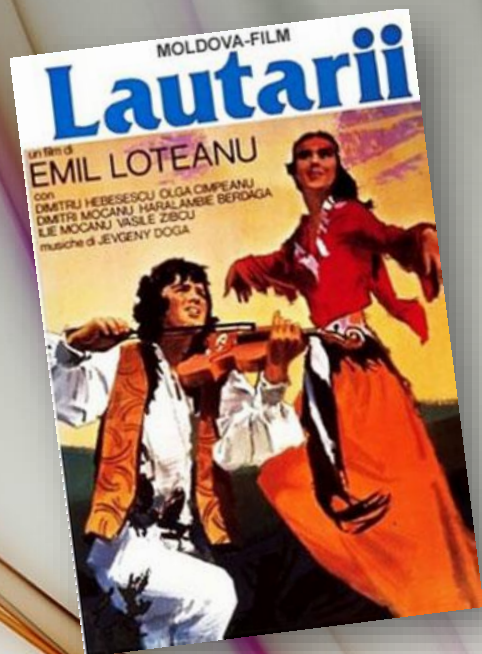

Această clipă (1968)

- Produs la studioul „Moldova-film, dramă,
- Regizor Emil Loteanu,
- Rolurile principale: Svetlana Toma (franțuzoacă), Mihai Volontir (Adam),
- Premiera în Moscova 23 februarie 1970,
- Premiul II la Festivalul unional de filme de la Mensk.

Lăutarii (1971)

- Produs la studioul „Moldova-film”,
- Regizor Emil Loteanu,
- Distins cu premiul „*Scoica de argint*” la Festivalul Mondial din San Sebastian (1972),
- Marele premiu la Festivalul Internațional, Italia (1972),
- Premiul „*Ninfa de aur*” la Festivalul Internațional de filme din Neapole, Italia (1972)
- Premiul spectatorilor și al presei pentru cel mai bun film la Forul Cinematografic din Milano (1978).

O șatră urcă spre cer (1975)

- Produs la studioul „Mosfilm”,
- Regizor și scenarist Emil Loteanu, compozitor E. Doga,
- Filmul a fost realizat în peste 100 de țări,
- Distins cu Grand Prix „*Scoica de aur*” la Festivalul Mondial din San Sebastian (1976),
- Premiu pentru cea mai bună regie la Festivalul Internațional al celor mai bune filme din lume din Belgrad (Iugoslavia, 1977),
- Premiul pentru cel mai bun film al anului la Festivalul Internațional din Praga (1977),
- Premiul pentru rezolvarea plastică a secvențelor la Congresul XI al UNITEX din Paris.

*„Farmecul principal al profesiei noastre este că îți dă
posibilitatea să te descoperi pe tine însuși. Eu nu sunt Rada,
dar în mine probabil viețuiește și ea dacă am putut s-o
extrag atunci când a fost nevoie. Principalul lucru pentru
mine e să mă întorc la mine însumi după fiecare rol..”*

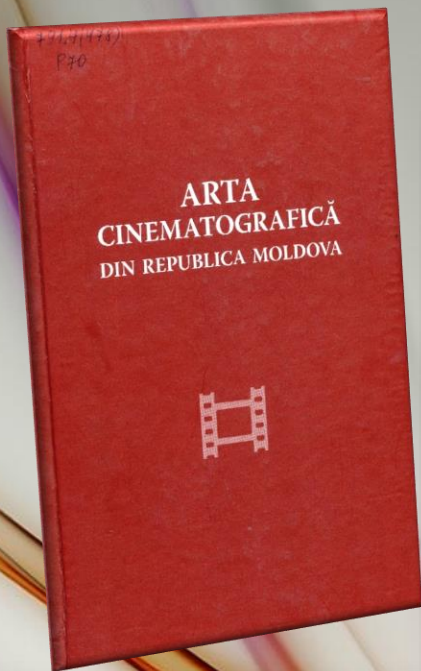
Svetlana Toma

Calendarul bibliotecarului. Ch.: Biblioteca Națională, 1997, p. 120

Referințe critice

Filmul de nonfiecție

Regizorul Emil Loteanu cu protagonistul filmului Grigore Grigoriu

gini. Prin eroii acestor filme artistul Loteanu își exprimă și dorul său de casă, nostalgia după paradisul pierdut, fiindcă, așa cum afirmă el într-un interviu, omul cu cât e mai departe de baștină cu atât e mai aproape de ea și această lege, pe care o descoperim cu toții, este legea supremă a existenței noastre...

În toate cele trei filme, motivul întoarcerii artistului acasă este redat diferit. Actorul Grigore Grigoriu, spre exemplu, se întâlnește cu mama, cu prietenii, trage la teacș, recită un fragment din balada *Miorița*, acolo între vii și pomi, unde și-a petrecut copilăria...

Pe Svetlana Toma o vedem acasă, cu părinții, apoi la școală, în clasa în care a studiat...

Regizorul Loteanu, împreună cu operatorii acestor două filme (E. Guslinski, O. Diordienko) au avut reale posibilități de a filma aceste secvențe în mod documentar, dar, spre regret, și protagoniștii, și cei din jurul lor simulează aceste întâlniri, și nu le trăiesc. Astfel, o parte dintre aceste teau avea o anumită valență emotivă, se reduc la niște artificiale, lipsite de firească, de autentic. Un asemenea disingnează, într-o oarecare măsură, și pulsațiile poetice pe care le avea filmul lui Emil Loteanu.

383

Poienile roșii. Regia E. Loteanu, Ioana — Svetlana Toma

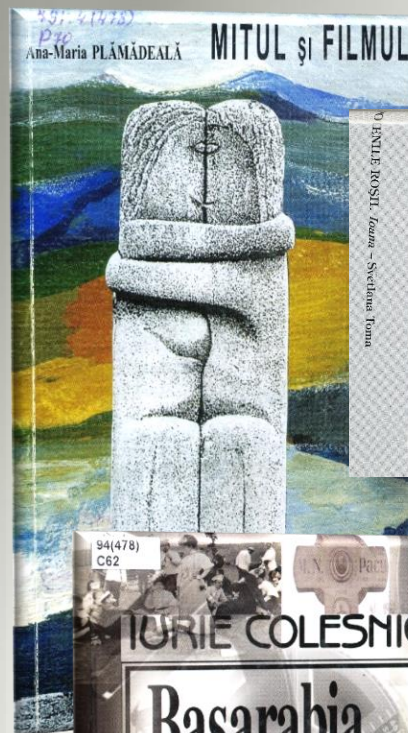
Poienile roșii. Sava Milcu — Grigore Grigoriu

Când se duc cocorii. Regia V. Lisenko. Cristian Luca — Nicolai Mordvinov

281

O ENILE ROSII. Ioana — Svetlana Toma

Așa s-a născut Poienile roșii. În prim-plan Svetlana Toma și Emil Loteanu. 1966

loc a și fost tradus în limbajul grației, adică al baletului. E o traducere în limbajul cel mai universal posibil. Ea ne permite să ne uităm fără pic de jenă în ochii celor care nu știu de Eminescu, n-au auzit o vorbă în limba noastră ori despre ea.

Mitul avea nevoie de o oglindă, de un ecran de proiecție pe care se deslășoară din plin nemuritorile cataclisme sufletești. De aici s-au luat și pe ecran contemporanii noștri. Ei sunt mesagerii timpului nostru, coborâți pe treptele lunecoase ale epocilor, ca să fie mai aproape de Eminescu și, totodată, ei sunt pașaportul nostru spiritual pe care-l vom prezenta generațiilor ce au a venit după noi.

Iată la ce se reduce formula filmului. Și totuși, Loteanu a făcut o greșală de neiertat în alle timpuri (să zicem, acele de stagnare) — a dat dovadă de prea mult curaj artistic. A făcut o încercare temerară de a transplanta în corpul cinematografiei noastre deprinse cu filme de mână a șaptea (blădăte !) un film de un înalt nivel profesionist.

Basarabia necunoscută

În limba bătrânilor noștri un asemenea act era etichetat prin profunda vorozăv — A tulburat apele! De aici și reacția respectivă.

Și-i plăcut, că unii nici nu se dăduseră că atunci când apele s'prea clare — se vede bine nămolul de pe fund.

În felul cum e conceput, filmul e foarte organic. Reducerea vreunei componente — fie a baletului, fie a realității noastre imediate — i-ar răpi armonia. Scuturarea de sub radical s-ar solda cu obținerea „pădării care zboară cu o singură aripă”, vorba poetului Nicolae Dabija.

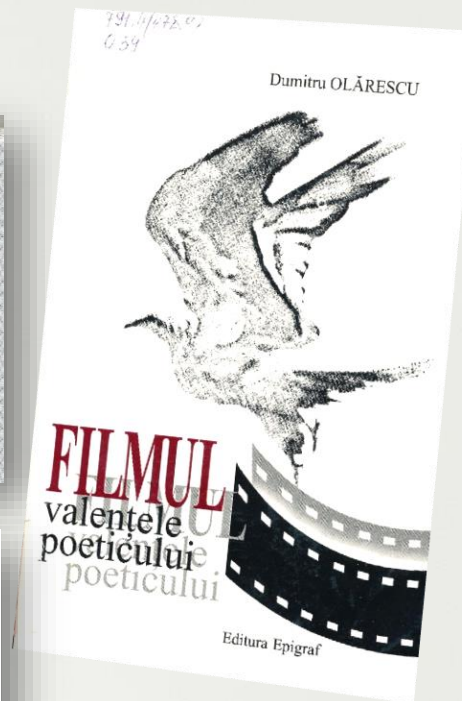
De aceia cred că, atunci când am propus această peliculă pentru a i se decerna Premiul de Stat, am pledat nu numai pentru integritatea ei, am pus mâna pe inimă și am strigat — Vivat Poezia!

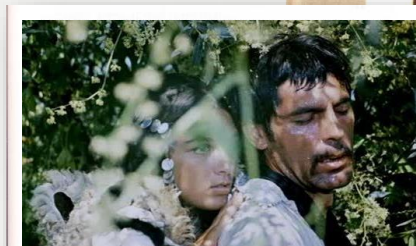
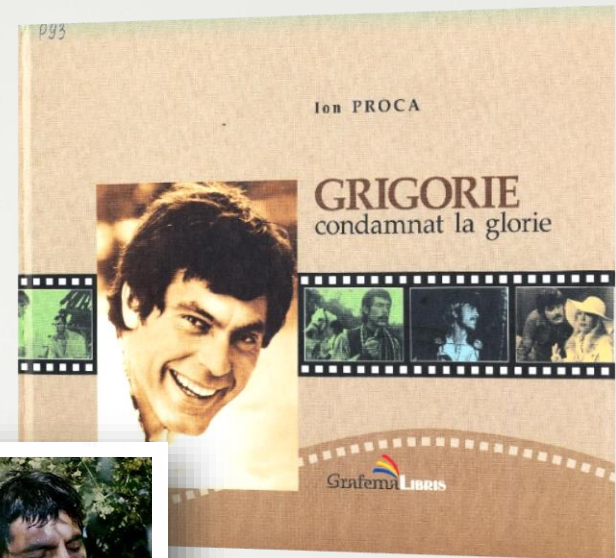
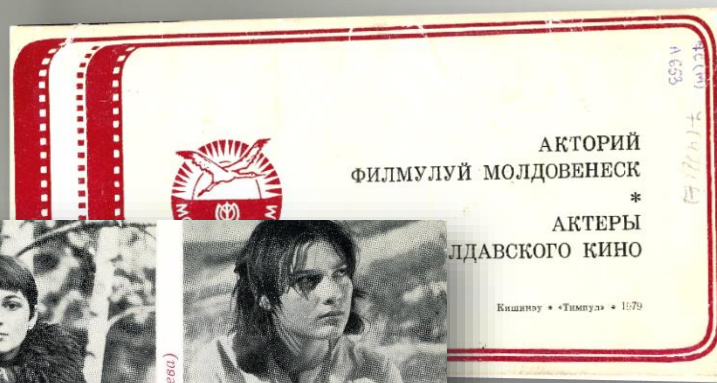
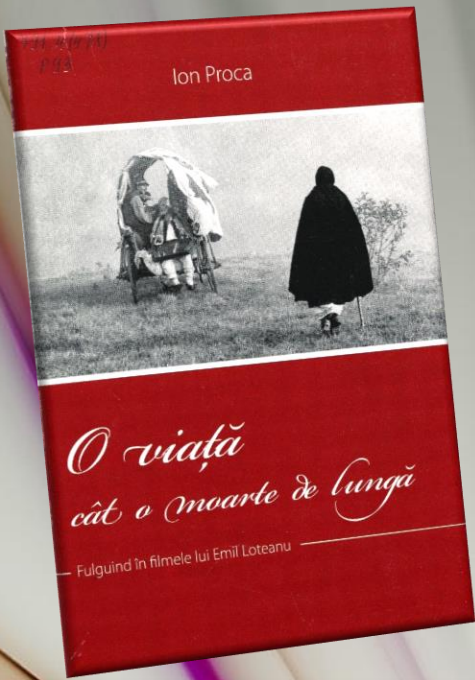
„Nici astăzi nu mă decizez de nici o literă publicată în acea recenzie, căci acesta era adevărul.

La studiu

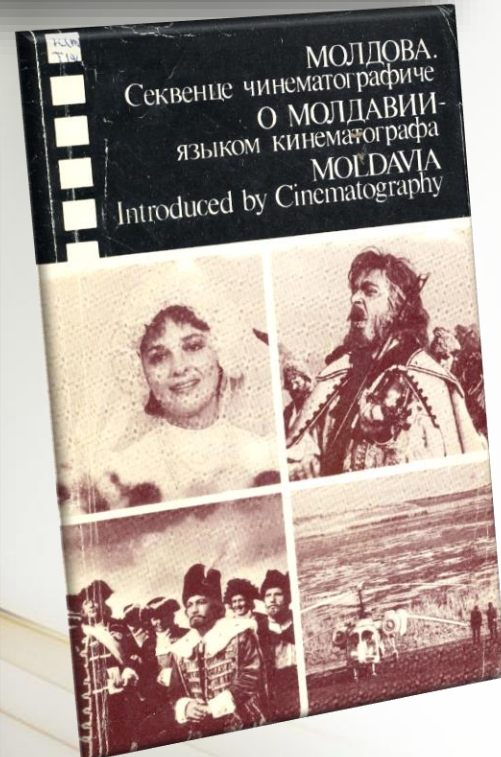
Știim cu exactitate că odată și odată

309

teze o femeie, făcea asta după toate legile mondene. Era galant, se îmbrăca bine. În timpurile acelea nu prea aveam ce purta, dar mama lui locuia la București și îi trimitea lucruri frumoase. Mi-am pierdut capul când am căzut în mrejele acestui cuceritor. Loteanu a fost totul pentru mine: prieten, profesor, regizor și un om de

Svetlana Toma — o altă vedetă creată și adorată de Emil Loteanu

Născută: 24 mai 1947, or. Chișinău
 Actriță de teatru și film, Svetlana Toma a părăsit teatrul (după 1969 a fost un timp actriță la Teatrul rus din Tiraspol) în favoarea filmului, deși filmul bun din Basarabia se făcea la acea vreme cu cei mai buni actori de teatru. Perioada ei de glorie datează cu anii 1960-80. În cinematografie debutează în „Poienile roșii” ale lui Loteanu. Cel mai cunoscut rol al său este Rada din „Șatra”, rol pentru care îi revine premiul pentru cel mai bun rol feminin la Festivalul Internațional de filme din Praga în 1977. În același an, este declarată cea mai bună actriță, pentru același rol, la Festivalul Internațional de filme din Panama. Uniunea Cineaștilor și Comitetul de Stat îi acordă diploma pentru cel mai bun rol fentain în 1979, în „Vreau să cânt”. Urmează câteva roluri memorabile în filmele „La porțile satanei” (1980), „Luceafărul” (1986) și „Cursa” (1989). Se stabilește cu tratul la Moscova, apărând în câteva producții cinematografice rusești, dar nici unul dintre filmele în care joacă și nici rolurile pe care le interpretează nu cunosc succesul și recunoașterea „Șatrei”

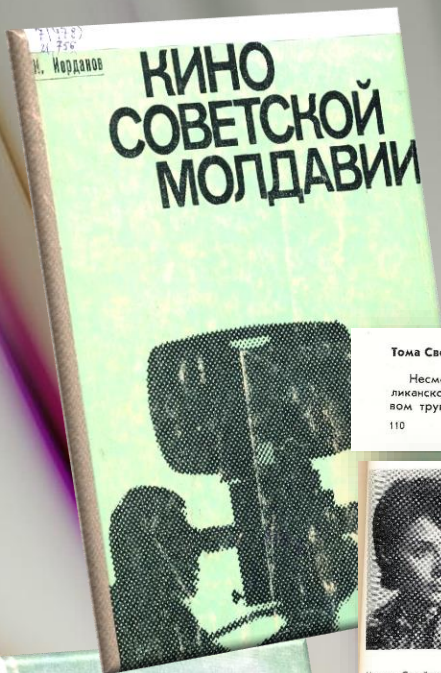
Svetlana Toma. Primul sex-simbol basarabean

Dragostea a jucat un rol important în viața ei, poate cel mai mare, dar a știut întotdeauna să-și păstreze libertatea și independența. „Am avut doar căsătorii civile, și niciodată nu am trăit la bărbați. Apar în filme de la vârsta de 18 ani și am avut întotdeauna banii mei. La început am închiriat un apartament, apoi mi-am procurat propria locuință”, afirma vedeta pentru o revistă rusească. Prima ei dragoste a fost Loteanu, cel care a descoperit-o

și a marcat-o. Ea avea pe atunci 18 ani, era studentă la drept și se visa procuror sau, în cel mai rău caz, avocat. Emil Loteanu începuse lucrul la un film nou, „Poienile roșii” și nu avea actriță pentru rolul principal. Svetlana a refuzat oferta lui Loteanu, dar regizorul nu accepta refuzuri. I-au trebuit câteva zile s-o convingă pe fetișcana încăpățanată. Așa începe cariera uneia dintre cele mai cunoscute actrițe sovietice, prima care apare dezbrăcată într-un film turnat în fosta URSS, prima care reușește performanța să fie și fotomodel, și încă pentru o agenție italiană. Svetlana Toma a prezentat chiar și colecții de lenjerie intimă, în plină înflorire comunistă. Să fi încercat însă cineva să-i arunce vreun reproș primului sex-simbol sovietic!

Relația ei cu Loteanu, a fost una cu năbădăi. Despre el, Svetlana Toma povestește: „A fost prima mea iubire. Eu nu mă întâlnisem cu nimeni până la el. Emil era cu 12 ani mai mare și știa să curteze o femeie, făcea asta după toate legile mondene. Era galant, se îmbrăca bine. În timpurile acelea nu prea aveam ce purta, dar mama lui locuia la București și îi trimitea lucruri frumoase. Mi-am pierdut capul când am căzut în mrejele acestui cuceritor. Loteanu a fost totul pentru mine: prieten, profesor, regizor și un om de

Тома Светлана

Несмотря на свою молодость, снялась во многих фильмах республиканской киностудии и других киностудий страны. Это — Маша в «Живом трупе», связанная в «Это мгновение», невеста Негостина в «Лаута»

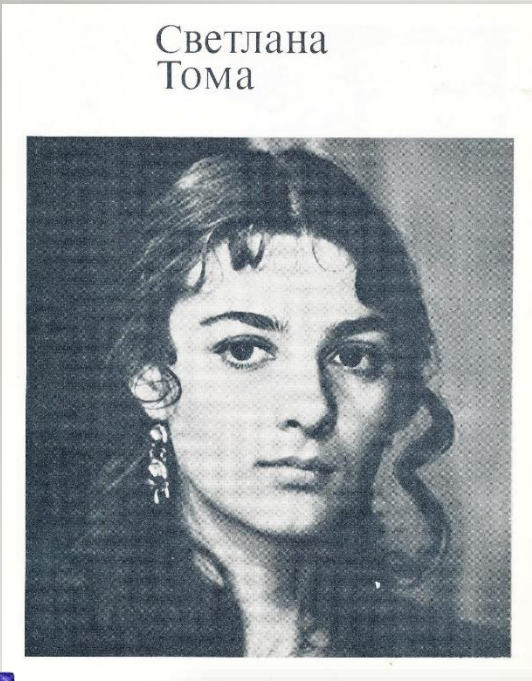
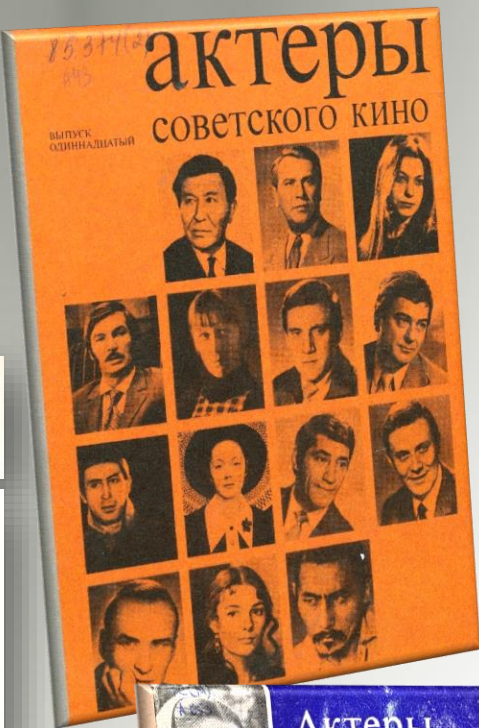
Мария Сагайдак   Григорий Григорку   Светлана Тома

рах», Софийка в «Доме для Серафима», Илья в «Родном доме», Айша в «Семейных делах Габорова», Марика в «Братушке», Рада в эпизоде «Табор уходит в небо», Вюррика в «Случае на фестивале» и др.

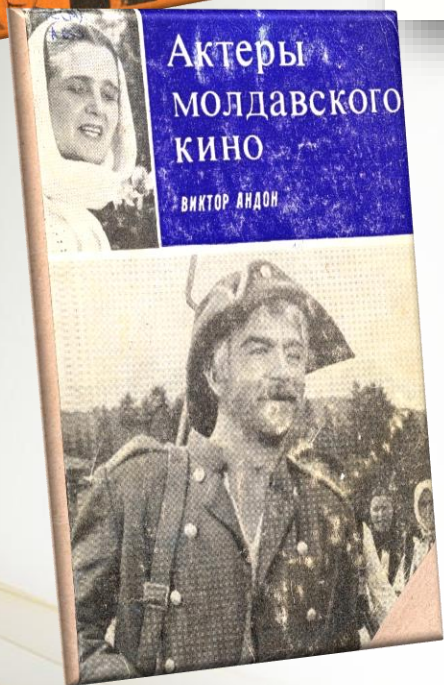
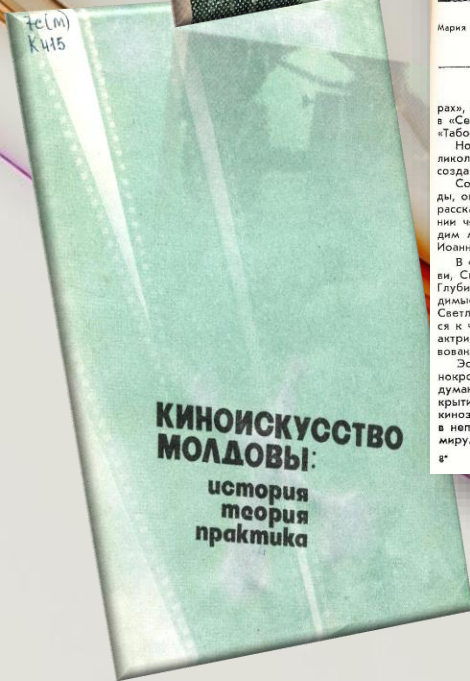
Но началом всех начал, многообещающей творческой запиской, великолепно подтвержденной потом последующими работами, явился созданный Светланой Тома в фильме «Красные поляны» образ Иванны. Согретый теплым, идущим сквозняком века дыханием старинной баллады, овеянный свежестью прикарпатских трав, фильм «Красные поляны» рассказывает о мужественных людях — чабанах, о настоящем призвании человека на земле. И среди них, обветренных и суровых, мы видим молоденькую девушку. Это — нежный цветок южных степей, Иованна, юная пастушка-мечтательница, только вступающая в жизнь.

В «Красных полянах», этом своеобразном кинотворении о любви, Светлана Тома сыграла свою героиню свежо и непосредственно. Глубины проникновения в образ здесь еще нет, но есть столь необходимые для этой роли чистота, непорочность и щедрость молодости. Светлана Тома словно бы живет жизнью девушки, зрелую прислушавшись к чему-то большому и непонятному, имя которому — Любовь. Тема актрисы и тема героини слились в единой сквозной линии киноповествования.

Эскизная роль благодаря актрисе обрела в фильме жизненную полнокровность и цельность. Она вылилась в нечто большее, чем было задумано автором. А экранная работа Светланы Тома стала редким открытием в творческой практике молдавского кино. В сознание и память кинозрителей прочно вошла ее героиня — обаятельная и неповторимая в неприятии злая, в любви и открывшемся перед ней непознанному миру.

Светлана Тома

Светлана Тома

Фильм «Красные поляны», возможно, и не оставит в истории молдавского кино заметного следа, но эта картина всегда будет дорога уже тем, что в ней дебютировали в кино многие молдавские актеры: Михаил Вадигину, Виктор Чугак, Светлана Тома, Виктор Войническу — вот далеко не полный перечень актерских имен, появившихся на экране в этой поэтической ленте.

Не думала и не гадала вчерашняя школьница из Бельца Светлана Фомичева, приехавшая в Кишинев сдать вступительные экзамены в вуз, что счастье ждет ее прямо на автобусной остановке. Именно здесь ее увидел Михаил Вадигину, помогавший искать исполнительницу на главную роль пастушки Иованны в фильме «Красные поляны».

Режиссер не хотел, чтобы ее играла профессиональная актриса. Ну как была героиня не старше шестнадцати-семнадцати лет, достоверная и яркая по типуажу.

Вот и дали на этот раз результаты и многочисленные объявления о конкурсе на роль Иованны. В кинопробах участвовало сотни девушек:

GLASUL

№ 1402-1403
DIN 1989 D. DUPLEX CHISINAU - BUCURESTI № 22 (73) 14 august 2008 16 PAGINI 2 lei

О РА
CU SVETLANA TOMA

Светлана Тома, актриса, режиссер, сценаристка.
В интервью рассказывает о своем творчестве, о работе в театре, о жизни в Кишиневе.

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Сукчесул
Фармекулуй

Препарат дин тоате цизинге, умци-за!
Сукчесул - это препарат, который помогает справиться с различными заболеваниями.

Язды сатулуй

ДНГАЖАМЕНТЕЛЕ СОЦИАЛИСТЕ
ЛЕ ОАМЕНДОР МУНЧИИ ДИ РСМ МОЛДОВЕНСКЕ
ЛЕ АНУЛ 1977 ШИ ПЕ ЧИНИНАУА ЛА ЗЕМЕА

В честь пятидесятилетия ДНГАЖАМЕНТЕЛЕ СОЦИАЛИСТЕ...
Помните ли вы те времена, когда в Кишиневе проходили демонстрации и митинги?

Светлана TOMA: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»

Светлана Тома, актриса, режиссер, сценаристка.
В интервью рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Un episod din «Fenicele roșii»

«Fenicele roșii» - это спектакль, который Светлана Тома поставила в театре.

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Школьник на распуте

Что ждет образование в новом учебном году?
Светлана Тома рассказывает о том, как она видит будущее образования в Молдове.

«Главная цыганка» СССР

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Актриса счастливой судьбы

Татьяна Антонова, актриса, режиссер, сценаристка.
В интервью рассказывает о своей творческой деятельности, о работе в театре.

Татьяна Антонова: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Татьяна Антонова рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Татьяна Антонова: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Татьяна Антонова рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Где ждать АБЬЕ ЛЕТО

Из черновыля хотя сделать курорт?
Светлана Тома рассказывает о том, как она видит будущее курортного туризма в Молдове.

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Новые рекорды

Светлана Тома: «Лотэану а avut doar două femei de suflet»
Светлана Тома рассказывает о своей личной жизни, о любви к Лотэану, о том, как она пережила его смерть.

Вестник

Вестник - это журнал, который рассказывает о событиях в Молдове и за рубежом.

Вестник - это журнал, который рассказывает о событиях в Молдове и за рубежом.

Вестник - это журнал, который рассказывает о событиях в Молдове и за рубежом.

Юная Аня Курникова потеснила теннисных «старушек»

Непокорная дочь Фиделя Кастро (стр. 5)
Удольго опять пророчат конец света (стр. 9)

Юная Аня Курникова потеснила теннисных «старушек»
Непокорная дочь Фиделя Кастро (стр. 5)
Удольго опять пророчат конец света (стр. 9)

Не дай Бог влюбиться в цыганку!

Известный режиссер рассказывает о киношной мафии, бывших женах и волшебном посохе

К Эмилю Лотэану - режиссеру ставших киношными бестселлерами фильмов «Табора уходил в небо»...
Эмиль Лотэану - режиссеру ставших киношными бестселлерами фильмов «Табора уходил в небо»...

Prezențe în Calendarul Național

SVETLANA TOMA

(1947)

1947
Svetlana Toma (Fomiciova) s-a născut la Chișinău la 24 mai 1947. („Toma” e un pseudonim luat de la numele de familie al bunicii după tată). Copilăria și-o petrece „Între liveci, flori și câțecoc” la Nădușita (Drochia), apoi prietărie se mută cu tatăl la Bălți.

1965
După absolvirea școlii vine la Chișinău, unde viața să devină avocată, dar destinul să aduce în cale pe Mihai Bădișcheanu, asistentul regizorului Emil Loteanu, care era în căutarea unei interprete pentru rolul Joanei din filmul „Poienelul roșii”. Chiar după primele probe dintr-o Svetlana s-a oferit rolul principal. Mai târziu pentru rolul Joanei actrița s-a învederată de premiul Festivalului al VII-lea regional de film de la Chișinău.

1966
Devine studenta anului II la Institutului de Arte „G. Musicescu”, facultatea actoricească.

1968
Debutul tinerei actrițe nu rămâne neobservat. Regizorul Vladimir Vengherov, care pe atunci se pregătise să turuceze la Studioul „Lenfilm” pelicula „Căderul viu” după piesa lui Lev Tolstoi, îi încredințează Svetlanei Toma unul din cele mai originale roluri clasice – cel al jignicei Mașe. Concomitent se produce și la filmul „Accesul clișei” (regizor Emil Loteanu), actrița jucând și rolul în limba franceză.

1969
Aboluește Institutul de Arte „G. Musicescu” și împreună cu toată grupă pleacă la Tiraspol, unde pedagogul lor, Nadijda Aronețkaia, creează un nou teatru pentru tineret.

1971
Evoluează în rolul Mariei din filmul „Lăstari” regizat de Emil Loteanu.

1972
După moartea tragică a soțului, „actorul Oleg Lacin, vine la Chișinău și se angajează la Teatrul Rus de Dramă „A.P. Cehov”.

1973
Regizorul Iacob Burghiu îi propune rolul Soficică „Zerul în filmul „Casă pentru Serafim”.

1975
Participă (paralel) la turnarea a două filme: „Fratele” – o producție în colaborare cu cineștii bulgari și „Șatra” (după altă variantă „O șatră urcă la cer”) – producție a Studioului „Motfilm”, realizată de Emil Loteanu, în ambele actrița interpretând rolurile principale. Filmul „Șatra” este prezentat în peste 40 de țări.

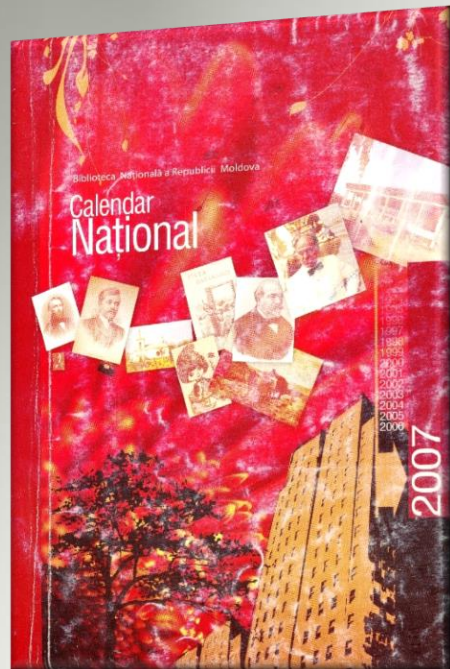
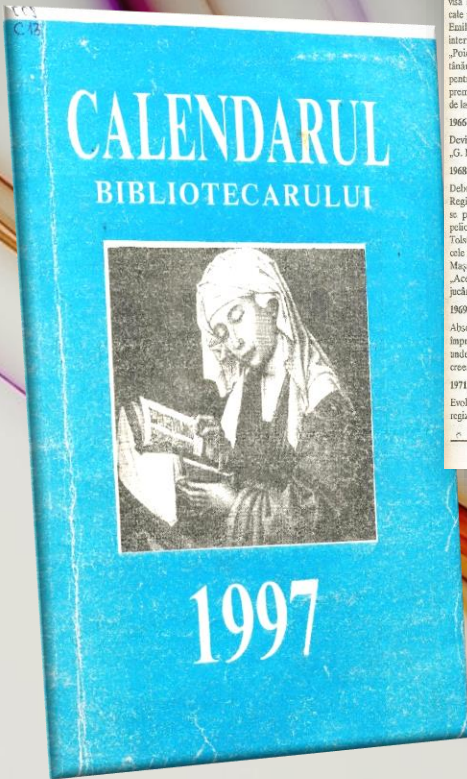
1976
La Festivalul Internațional de Film de la San-Sebastian (Spania), filmul „Șatra” este distins cu Grand-prix „Scolia de aur”, iar Svetlana Toma, pentru rolul jignicii Rada, este recunoscută drept cea mai bună actriță de cinema a anului.

1977
La cel de-al XV-lea Festival Internațional de Film din Panama și la cel de-al XVIII-lea Festival Cinematografic din Cehoslovacia, protagonista filmului „Șatra” este desemnată „Cea mai bună actriță a Festivalului”.

1978
După ce evoluează în filmul „Ducea și tandra mea fiară” („O dramă la vânătoare”), trece de la Teatrul „A.P. Cehov” la Teatrul Actorului de Cinema de la „Moldova-Film”.

1979
Participă la Festivalul Internațional de Filme de la Cannes.

În republică este distinsă cu titlul Ar.ă.ă Emerită din Moldova.

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

CALENDAR NAȚIONAL 2017

1947
Svetlana TOMA
1947

Actriță de teatru și cinema.
S-a născut la 24 mai 1947 la Chișinău. (Toma e un pseudonim luat de la numele de familie al bunicii după tată). S-a făcut studiile la Institutul de Arte G. Musicescu (1965-1969) la N. Aronețkaia, Em. Loteanu. Actriță la studioul Moldova-film (1965-1966), la Teatrul Rus din Tiraspol (1969-1972), la Teatrul Rus A. Cehov (1972-77), din 1977 la Studioul Moldova-film.
Descoperită și îndrumată de regizorul Em. Loteanu, s-a dat în cea 50 de filme artistice pe platourile Studioului Moldova-film și ale altor studiouri, inclusiv în filme turnate în Cehoslovacia, Polonia, Bulgaria, Anglia, Iugoslavia.

1972
După moartea tragică a soțului, „actorul Oleg Lacin, vine la Chișinău și se angajează la Teatrul Rus de Dramă „A.P. Cehov”.

1973
Regizorul Iacob Burghiu îi propune rolul Soficică „Zerul în filmul „Casă pentru Serafim”.

1975
Participă (paralel) la turnarea a două filme: „Fratele” – o producție în colaborare cu cineștii bulgari și „Șatra” (după altă variantă „O șatră urcă la cer”) – producție a Studioului „Motfilm”, realizată de Emil Loteanu, în ambele actrița interpretând rolurile principale. Filmul „Șatra” este prezentat în peste 40 de țări.

1976
La Festivalul Internațional de Film de la San-Sebastian (Spania), filmul „Șatra” este distins cu Grand-prix „Scolia de aur”, iar Svetlana Toma, pentru rolul jignicii Rada, este recunoscută drept cea mai bună actriță de cinema a anului.

1977
La cel de-al XV-lea Festival Internațional de Film din Panama și la cel de-al XVIII-lea Festival Cinematografic din Cehoslovacia, protagonista filmului „Șatra” este desemnată „Cea mai bună actriță a Festivalului”.

1978
După ce evoluează în filmul „Ducea și tandra mea fiară” („O dramă la vânătoare”), trece de la Teatrul „A.P. Cehov” la Teatrul Actorului de Cinema de la „Moldova-Film”.

1979
Participă la Festivalul Internațional de Filme de la Cannes.

În republică este distinsă cu titlul Ar.ă.ă Emerită din Moldova.

1997
Aboluește Institutul de Arte „G. Musicescu” și împreună cu toată grupă pleacă la Tiraspol, unde pedagogul lor, Nadijda Aronețkaia, creează un nou teatru pentru tineret.

1971
Evoluează în rolul Mariei din filmul „Lăstari” regizat de Emil Loteanu.

1972
După moartea tragică a soțului, „actorul Oleg Lacin, vine la Chișinău și se angajează la Teatrul Rus de Dramă „A.P. Cehov”.

1973
Regizorul Iacob Burghiu îi propune rolul Soficică „Zerul în filmul „Casă pentru Serafim”.

1975
Participă (paralel) la turnarea a două filme: „Fratele” – o producție în colaborare cu cineștii bulgari și „Șatra” (după altă variantă „O șatră urcă la cer”) – producție a Studioului „Motfilm”, realizată de Emil Loteanu, în ambele actrița interpretând rolurile principale. Filmul „Șatra” este prezentat în peste 40 de țări.

1976
La Festivalul Internațional de Film de la San-Sebastian (Spania), filmul „Șatra” este distins cu Grand-prix „Scolia de aur”, iar Svetlana Toma, pentru rolul jignicii Rada, este recunoscută drept cea mai bună actriță de cinema a anului.

1977
La cel de-al XV-lea Festival Internațional de Film din Panama și la cel de-al XVIII-lea Festival Cinematografic din Cehoslovacia, protagonista filmului „Șatra” este desemnată „Cea mai bună actriță a Festivalului”.

1978
După ce evoluează în filmul „Ducea și tandra mea fiară” („O dramă la vânătoare”), trece de la Teatrul „A.P. Cehov” la Teatrul Actorului de Cinema de la „Moldova-Film”.

1979
Participă la Festivalul Internațional de Filme de la Cannes.

În republică este distinsă cu titlul Ar.ă.ă Emerită din Moldova.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

CORCIOVESCU, CRISTINA. Toma, Svetlana / Cristina Corciovescu. Bujor T. Răpnoam // Corciovescu Cristina. 1234 cineaști români: ghid bio-filmogr. – București, 1996. – P. 367.

Svetlana Toma // Localitățile Republicii Moldova: Itinerar doc-publ. il. vol. 3: C-Ch. – Chișinău, 2001. – P. 612.

Svetlana Toma // VIP magazin. – 2005. – Nr. 6. – P. 52.

Toma, Svetlana // Femei din Moldova: enclid. – Chișinău, 2000. – P. 282.

* Toma, Svetlana // Literatura și arta Moldovei: enclid. vol. 2. – Chișinău, 1986. – P. 325.

***

VENGRE, EVGENIJ. Zdravstvuj eto â: [actrița de teatru și film Svetlana Toma] / Evgenij Vengre // Nezavisimăia Moldova. – 2002. – 7 iun. – P. 12.

VOLKOVA, NATAL'Ă. Svetlana Toma sygrala ved'mu v novom rossijsko-amerikanskom serialie „Bednă Nastî” / Natal'ă Volkova // Novoe vremă. – 2003. – 7 noiemb. – P. 5.

M. Ș.

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

CALENDAR NAȚIONAL 2017

1947
SVETLANA TOMA
1947

Actriță de teatru și cinema.
S-a născut la 24 mai 1947 la Chișinău. (Toma e un pseudonim luat de la numele de familie al bunicii după tată). S-a făcut studiile la Institutul de Arte G. Musicescu (1965-1969) la N. Aronețkaia, Em. Loteanu. Actriță la studioul Moldova-film (1965-1966), la Teatrul Rus din Tiraspol (1969-1972), la Teatrul Rus A. Cehov (1972-77), din 1977 la Studioul Moldova-film.
Descoperită și îndrumată de regizorul Em. Loteanu, s-a dat în cea 50 de filme artistice pe platourile Studioului Moldova-film și ale altor studiouri, inclusiv în filme turnate în Cehoslovacia, Polonia, Bulgaria, Anglia, Iugoslavia.

1972
După moartea tragică a soțului, „actorul Oleg Lacin, vine la Chișinău și se angajează la Teatrul Rus de Dramă „A.P. Cehov”.

1973
Regizorul Iacob Burghiu îi propune rolul Soficică „Zerul în filmul „Casă pentru Serafim”.

1975
Participă (paralel) la turnarea a două filme: „Fratele” – o producție în colaborare cu cineștii bulgari și „Șatra” (după altă variantă „O șatră urcă la cer”) – producție a Studioului „Motfilm”, realizată de Emil Loteanu, în ambele actrița interpretând rolurile principale. Filmul „Șatra” este prezentat în peste 40 de țări.

1976
La Festivalul Internațional de Film de la San-Sebastian (Spania), filmul „Șatra” este distins cu Grand-prix „Scolia de aur”, iar Svetlana Toma, pentru rolul jignicii Rada, este recunoscută drept cea mai bună actriță de cinema a anului.

1977
La cel de-al XV-lea Festival Internațional de Film din Panama și la cel de-al XVIII-lea Festival Cinematografic din Cehoslovacia, protagonista filmului „Șatra” este desemnată „Cea mai bună actriță a Festivalului”.

1978
După ce evoluează în filmul „Ducea și tandra mea fiară” („O dramă la vânătoare”), trece de la Teatrul „A.P. Cehov” la Teatrul Actorului de Cinema de la „Moldova-Film”.

1979
Participă la Festivalul Internațional de Filme de la Cannes.

În republică este distinsă cu titlul Ar.ă.ă Emerită din Moldova.

1997
Aboluește Institutul de Arte „G. Musicescu” și împreună cu toată grupă pleacă la Tiraspol, unde pedagogul lor, Nadijda Aronețkaia, creează un nou teatru pentru tineret.

1971
Evoluează în rolul Mariei din filmul „Lăstari” regizat de Emil Loteanu.

1972
După moartea tragică a soțului, „actorul Oleg Lacin, vine la Chișinău și se angajează la Teatrul Rus de Dramă „A.P. Cehov”.

1973
Regizorul Iacob Burghiu îi propune rolul Soficică „Zerul în filmul „Casă pentru Serafim”.

1975
Participă (paralel) la turnarea a două filme: „Fratele” – o producție în colaborare cu cineștii bulgari și „Șatra” (după altă variantă „O șatră urcă la cer”) – producție a Studioului „Motfilm”, realizată de Emil Loteanu, în ambele actrița interpretând rolurile principale. Filmul „Șatra” este prezentat în peste 40 de țări.

1976
La Festivalul Internațional de Film de la San-Sebastian (Spania), filmul „Șatra” este distins cu Grand-prix „Scolia de aur”, iar Svetlana Toma, pentru rolul jignicii Rada, este recunoscută drept cea mai bună actriță de cinema a anului.

1977
La cel de-al XV-lea Festival Internațional de Film din Panama și la cel de-al XVIII-lea Festival Cinematografic din Cehoslovacia, protagonista filmului „Șatra” este desemnată „Cea mai bună actriță a Festivalului”.

1978
După ce evoluează în filmul „Ducea și tandra mea fiară” („O dramă la vânătoare”), trece de la Teatrul „A.P. Cehov” la Teatrul Actorului de Cinema de la „Moldova-Film”.

1979
Participă la Festivalul Internațional de Filme de la Cannes.

În republică este distinsă cu titlul Ar.ă.ă Emerită din Moldova.

Resurse electronice

1. Colecția Bibliotecii Științifice USARB -
http://81.180.66.9:1701/primo_library/libweb/action/search.do?mode=Basic&vid=373SUO_V1&tab=usarb& ;
2. https://ro.wikipedia.org/wiki/Svetlana_Toma
3. <http://www.kino-teatr.ru/kino/acter/w/sov/4335/bio/>
4. <http://www.moldovenii.md/md/people/479>
5. <http://www.peoples.ru/art/cinema/actor/toma/>
6. <http://www.eroiromanieichic.ro/svetlana-toma-si-emil-loteanu/>
7. <http://to-name.ru/biography/svetlana-toma.htm>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=MkXLhc4ZQu4>
9. <https://www.youtube.com/watch?v=W1WTMKafFtI>
10. http://arhiva.vipmagazin.md/top-femei/99_Femei_ale_Moldovei/Svetlana_Toma_Primul_sex-simbol_basarabean/
11. <http://stuki-druki.com/authors/Toma-Svetlana.php>
12. <http://kino-teatr.com/kino/movie/sov/3250/foto/166560/>
13. <http://romanian.ruvr.ru/2009/06/17/572602.html>

Bibliografie

1. *Calendar Național..._Ch.:* [S. N.], 2017 (Imprimeria BNRM), p. 223. ISSN 1857-1549
2. *Calendarul bibliotecarului.* Ch.: Biblioteca Națională, 1997, p. 120
3. Ion Proca. *O viață cât o moarte lungă.* Ch.: "Notograf Prim" SRL, 2011, p. 83. ISBN 978-9975-4276-5-4

Realizat de:
Angela HĂBĂȘESCU, bibliotecar principal,
Valentina VACARCIUC, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor

Coordonator:
Valentina TOPALO,
șef Centru Manifestări Info-Bibliotecare
Redactor:
Silvia CIOBANU,
șef Centru Marketing. Activitate editorială

2017